

VECINĂTĂȚI DOMENIALE: CĂSĂTORIA ÎN MEDIUL NOBILIAR DIN COMITATELE BANATULUI MEDIEVAL (1300–1450)

*Ligia Boldea**

Cuvinte cheie: Banatul medieval, comitate, secolul XIV, nobili, căsătorie

Keywords: medieval Banat, counties, 14th century, nobles, matrimony

Cercetarea structurilor familiale patrimoniale relevă în majoritatea cazurilor imagini sugestive asupra complexității relațiilor interfamiliale și de vecinătate. Stăpânirea funciară, apanaj al elitei sociale nobiliare, a generat în permanență atât preocuparea prezervării integrității domeniului familial, cât și tendințe firești de extindere a acestuia. Faptul în sine a dus în neenumărate rânduri fie la conflicte între membrii aceluiași nucleu familial sau între diferitele ramuri ale familiei, fie între domenii nobiliare sau instituționale învecinate. Relațiile de vecinătate au avut, la rândul lor, o mare însemnătate în evoluția structurilor domeniiale familiale, fiind determinate în principal de modul în care s-a realizat în timp interacțiunea între interese patrimoniale nobiliare uneori divergente. În mod preponderent, informația documentară reflectă îndeosebi aspectele litigioase ale vecinătăților domeniiale, conținutul actelor de cancelarie având un predominant caracter juridic. Buna vecinătate transpare arar din documente, ea poate fi mai degrabă dedusă, deși a constituit totuși normalitatea acestor raporturi interumane. Căsătoria, tranzacțiile funciare efectuate de comun acord, rehotărnicirile realizate pe cale amiabilă, împrumuturile bănești sau exercitarea dreptului de preempțiune sunt doar câteva din aceste aspecte pe care le-am putut identifica în informația documentară de care am dispus. Ne oprim în materialul de față asupra căsătoriei, pe care o considerăm o reflectare a unei vecinătăți binevoitoare la nivelul elitelor comitatelor medievale bănățene din epoca Angevinilor și cea a regelui-împărat, cu toată rezerva dată de limitele informaționale și de caracterul practic, auster al documentației vremii, prea puțin generoasă în detalii asupra relațiilor interumane.

În mediul nobiliar căsătoria s-a conturat ca o problemă de familie ce nu a fost lăsată, de regulă, la voia întâmplării. Privită ca o reglare și ca o oficializare a

* Muzeul Banatului Montan Reșița, b-dul Republicii, nr. 10, e-mail: lboldea.ist27@gmail.com

unui anumit statut social, instituția matrimonială s-a aflat, prin poziția și rolul său, închisă într-o armătură severă de ritualuri și interdicții.¹ Crearea de noi alianțe, consolidarea celor vechi, formarea de solidarități și relații politice prin intermediul femeilor și al strategiilor matrimoniale reprezintă o îndatorire de primă importanță pentru capii de familie. La urma urmelor, căsătoria a fost tratată în diferite timpuri și medii ca un contract cu obligații, îndatoriri și drepturi în care au fost implicate atât cuplurile, cât și membrii familiei lărgite. Pe de altă parte, din perspectivă spirituală, matrimoniul a fost definit de formule eclezias-tice, fiind perceput ca o taină bisericească, un sacrament cu implicații morale și religioase, o legătură indisolubilă între bărbat și femeie. Conceptualizarea sa a dus la elaborarea unui model, cel al căsătoriei creștine, fiind supusă controlului autorităților eclezias-tice și nu al celor laice.² La nivelurile sociale superioare ale societății medievale endogamia, privită din perspectiva relațiilor matrimoniale încheiate aproape exclusiv între membrii clasei nobiliare, a ajuns să fie regula dominantă în majoritatea cazurilor pentru simplul motiv că, prin practicarea ei, s-a menținut închis cercul elitelor sociale. Pot fi detectate cel puțin trei forme de manifestare ale acesteia: “căsătoriile-gemene” (în cadrul cărora sora mirelui se căsătorește cu fratele miresei), căsătoriile repetate între două familii și căsătoriile între membrii aceleiași familii.³

Vecinătățile domeniile nobiliare au creat, în primul rând, oportunități pentru încheierea unor alianțe matrimoniale care să consfințească, consolideze și securizeze anumite raporturi de bună înțelegere între familii nobile învecinate. De altfel, într-o societate cu o mobilitate redusă de deplasare pe spații mai extinse, căsătoriile s-au realizat cel mai adesea în proximitate și au reflectat caracterul unor anumite raporturi de vecinătate. Probabil că nu puține au fost cazurile în care asemenea înțelegeri fie au pecetluit o bună vecinătate, fie au încercat să aplaneze ani de conflicte interdomeniile. Din perspectiva informației documentare de care dispunem, cele mai vizibile sunt mariajele încheiate între familiile însemnate ale comitatelor bănățene pentru simplul motiv că acestora li se poate reconstitui într-o oarecare măsură istoricul familial, ceea ce presupune atât structura genealogică, ramificațiile familiale, cât și alianțele matrimoniale. În celelalte cazuri găsim doar simple mențiuni ale unor perechi nobile, în care nu întotdeauna au fost notate numele ambilor soți. Desigur, trebuie să acceptăm că operăm în majoritatea cazurilor cu date relative, care

¹ Georges Duby, *Evul mediu masculin* (București: Meridiane, 1992), 9.

² Georgeta Fodor, *Destine comune: viața femeilor între public și privat. Țara Românească, Moldova și Transilvania (secolele XV-XVII)* (Cluj-Napoca: Argonaut, 2011), 187. Adesea, în documente uniunea religioasă creștină este formulată astfel: *Lege romana se in consortem coniunxisset*.

³ Erik Fügedi, *A 15 századi magyar arisztokrácia mobilitása* (Budapest, 1970), 209–210.

depind de calitatea informației care a supraviețuit timpului. Cu toate acestea, putem sesiza că și în acele timpuri s-au conturat adevărate strategii matrimoniale în cadrul familiilor nobile cu o anumită anvergură, facilitate de faptul că acestea, dezvoltând pe parcursul veacului al XIV-lea domenii întinse în mai multe comitate bănățene, au ajuns să se învecineze unele cu altele. Or, această vecinătate a atras după sine relații interumane complexe, variate, fluide, în cadrul cărora înrudirea prin matrimoniu a fost, la un moment dat, o alternativă viabilă și productivă pentru consolidarea bunei vecinătăți, pentru asigurarea transmiterii patrimoniului funciar generațiilor următoare, dar și pentru reglarea unor raporturi sociale delicate.

Un mariaj care pare să fi avut ingredientele unei adevărate alianțe strategice s-a încheiat în cursul anului 1322 și i-a avut ca protagoniști pe Gall de *Omor* și pe fiica banului Teodor de *Weyteh*, cei doi nobili fiind proprietari a două domenii învecinate, situate în epocă la întretăierea dintre comitatele Timiș și Caraș.⁴ Înțelegerea s-a perfectat în prezența regelui Carol Robert (*in nostra personali praesentia constituti*), ocazie cu care banul Teodor, alături de cei doi fii ai săi, Nicolae și Ioan, și-a înzestrat fiica pe măsura prestigiului său cu o serie de posesiuni familiale (*quasdam possessiones suas hereditarias*). Astfel, el a donat celor doi soți satele *Zenthlazlo* și *Zenthmargyta* din comitatul Cenad; *Denta* (*Dench*) din comitatul Caraș; *Uivar* (*Wyodwor*), *Giera* (*Geur*) și *Gunggudyghaza* (având zidite biserici de piatră), precum și *Regkurthwyly*, *Medjes*, *Donath*, *Chud* și *Bansarzova* din comitatul Timiș.⁵ Ceea ce atrage cu adevărat atenția, dincolo de căsătoria în sine, este legat de natura reală a raporturilor dintre cele două familii care au ajuns să se încuscrească. Pe de-o parte, familia lui Teodor de *Weyteh*, descendentă a vechiului neam *Csanád*, cu proprietăți extinse la sud de Mureș, în comitatele Cenad, Timiș și Caraș, al cărui personaj central, banul Teodor, a fost unul din potențaii zonei în primele două decenii ale secolului al XIV-lea și unul dintre oponenții lui Carol Robert de Anjou în luptele sale pentru preluarea tronului regatului maghiar.⁶ De altfel, este binecunoscut episodul în care Teodor ajunge în captivitatea regală și este umilit în fața cetății *Mehadia* și a fiului său, Ioan, apărătorul cetății, în momentul în care trupele regale conduse de Paul Széchy au încercat

⁴ *Omor* – astăzi Rovinița Mare, și *Veyteh/Weyteh* – astăzi Voiteg/Voiteni au fost domenii învecinate în evul mediu. Dezső Csánki, *Magyarország története földrajza a Hunyadiak korában*, vol. II (Budapest, 1894), 70, 105.

⁵ Georgius Fejér, ed., *Codex diplomaticus Hungariae ecclesiasticus ac civilis*, vol. VIII/2 (Budae, 1832), 339–342, nr. CLI.

⁶ Maria Holban, *Din cronica relațiilor româno-ungare în secolele XIII-XIV* (București, 1981), 90–97.

să preia cetatea.⁷ De-abia în 1322 s-a căzut la pace și familia banului Teodor se va bucura de clemența regală, moment în care, probabil că nu întâmplător, este plasat și mariajul la care facem referire. De cealaltă parte se situează magistrul Gall de Omor, notar special al regelui și castelan de Ugróci, unul din fideliu monarhului, înzestrat cu funcții și proprietăți în zonă, unul dintre numeroșii nobili implantați în comitatele sudice ale regatului pentru a înlocui vechile structuri nobiliare care nu i s-au dovedit foarte fidele la începuturile domniei sale. În consecință, în ce cheie ar trebui citită alianța matrimonială și, mai ales, donația generoasă efectuată de fostul potentat al zonei? De remarcat faptul că numele fiicei sale nu este pomenit nici măcar tagențial, fiind probabil irelevant în contextul acestei tranzacții. O anumită clarificare ne este oferită de un alt document datat în mai 1329, un act al Capitlului de Strigoniu prin care Nicolae, fiul lui Teodor de *Weyteh* (în numele lui și al fratelui său Ioan) îi vinde magistrului Gall de Omor, cumnatul lor, mai multe proprietăți ereditare din comitatele Timiș, Caraș, Cenad și Sirmium pentru suma de 1000 de mărci de argint de Buda.⁸ Putem conchide că am asistat astfel la un transfer treptat de proprietăți între cele două familii, motivat, după câte bănuim, de dizgrația în care a căzut familia din Voiteg după ce Teodor s-a numărat în trecut printre oponenții lui Carol Robert în perioada luptele pentru consolidarea domniei acestuia. Prin căsătoria cu unul din fideliu regelui și transferul unei părți a patrimoniului funciar familial, urmașii lui Teodor de *Weyteh* probabil că și-au asigurat liniștea și o anumită bunăstare materială, în timp ce familia de Omor se va înscrie astfel printre marii proprietari funciari ai zonei.⁹ Revenind la cuplul creat în 1322, din mariajul lor au rezultat doi copii – Ladislau și Clara, care vor prelua această zestre domnenială. Magistrul Ladislau de Omor a avut, la rândul său, un fiu – Bartolomeu, și două fiice – Caterina și Ana, care ar fi

⁷ Datarea acestui episod a fost disputată în literatura de specialitate, cercetări recente optând pentru a-l încadra în timpul primului asediu al Mehadiei din anul 1314. Pál Engel, “Az ország Újraegyesítése. I. Károly küzdelmei az oligarchák ellen (1310–1323),” *Századok* 122 (1988), nr. 1–2: 104–105, 130; Zoltan Iusztin, “Comitatul nobiliar – caracteristici și constituire. Cu privire specială asupra Banatului medieval,” *Banatica* 23 (2013): 507–508, 516–517.

⁸ Frigyes Pesty, *Krassó vármegye története*, vol. III (Budapest, 1884), 201, nr. 128 (în continuare Pesty, *Krassó*). Documentul a fost transcris în cadrul unui act procesual din 11 iunie 1390. Au fost înscrise moșiile Uivar și Giera (cu bisericile de piatră închinat Sfintei Cruci și Tuturor Sfinților), satele *Chud*, *Regkurthuely*, *Keseud*, *Donath*, *Medyes*, *Gungudeghaza* (cu o biserică de piatră închinată Sf. Apostol Iacob), *Zanyr*, *Bansarzoa*, *Achad* (cu o biserică de piatră închinată Sf. Fecioare), toate în comitatul Timiș; apoi, satele Denta (*Dench*) și *Kulusfuk* din comitatul Caraș; moșiile *Zenthlazlo* și *Zenthmargyta* din comitatul Cenad; precum și posesiunile *Petend* și *Elleusylysse* din comitatul Sirmium.

⁹ Maria Holban, “Deposedări și judecăți în Banat pe vremea Angevinilor și ilustrarea lor prin procesul Voya (1361–1378),” *Studii și materiale de istorie medie V* (1962): 73.

trebuie să asigure continuitatea familială. Doar că Bartolomeu moare cândva înainte de 1390¹⁰ fără a lăsa în urma sa niciun urmaș, în timp ce ficele vor intra prin mariaj în alte nuclee familiale, deși tatăl lor s-a îngrijit să le înzestreze testamentar cu părți din averea familială încă din anul 1372.¹¹ Cât despre Clara, fiica lui Gall de Omor, ea se va căsători în familia unui alt potentat al zonei, comitele Posa de Szer, mariaj asupra căruia vom stăruii în rândurile următoare. Și astfel, în pofida bunelor auspicii create prin toate aceste tranzacții matrimoniale și funciare, familia lui Gall de Omor va mai dăinui doar două generații, stingându-se în ultimul deceniu al secolului al XIV-lea.

Alte exemple interesante ne sunt furnizate de istoricul familiei lui Posa de Szer, unul din personajele cele mai influente în zonă în vremea primului rege angevin. Descendent al vechii familii maghiare aristocratice de Bár-Kalán, originară din comitatul Esztergom, și întemeietor al ramurii nobiliare Szeri și Szódi, Posa de Szer s-a alăturat încă de la început lui Carol Robert de Anjou, rege încoronat, dar nerecunoscut încă de toți factorii politici ai regatului. Statornicul sprijin acordat regelui angevin, precum și triumful acestuia din urmă asupra partidei adverse aveau să îl propulseze pe magistrul Posa printre nobilii cu potențial din anturajul noului monarh.¹² Mai bine de un sfert de secol, între 1325 și 1352, el și-a desfășurat activitatea în spațiul bănățean, cumulând în repetate rânduri demnitatea de comite cu cea de castelan într-o continuitate remarcabilă de putere și influență, unică pentru acea perioadă. Astfel, între 1325 și 1346 a fost comite de Caraș, cu o revenire în funcție între 1350 și 1352, pentru ca între 1325 și, probabil, 1329 să fie menționat în calitate de comite de Timiș. În aceeași perioadă el a deținut succesiv și funcțiile de castelan al

¹⁰ Pesty, *Krassó*, III, 196, nr. 128. Pentru moșiile acestuia, *Scederyes* și *Zenthhandras* din comitatul Caraș, una din surori, Caterina (măritată între timp cu Ioan de *Berekzou*/ Beregsău) s-a judecat în fața Curiei regale cu magistrul Hanko și cu fiul acestuia, Mihail. Deși procesul s-a dovedit a fi complex, cu multe convocări și amânări, în cele din urmă, pe baza rapoartelor înaintate de Capitlul din Cenad, scaunul de judecată al țării decide ca cele două posesiuni să revină nobilei doamne și urmașilor acesteia.

¹¹ Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltára, P 1732, manuscrisul lui Antal Fekete Nagy, *A Temesi bánság oklevéltára*, 1073 (în continuare Fekete Nagy, *Temesi bánság*). În 1372 Capitlul din Arad consemnează faptul că magistrul Ladislau de Omor (fiul fostului notar regal Gall de Omor) a declarat că va dona prin testament ficelilor sale copile, Caterina și Ana, posesiunea *Rudarosama* și altele nenominalizate din comitatul Caraș (*fialibus rarissime propter rarissime filialitates affectum testamentaliter dedisse, donasse et contulisse*).

¹² Un document din 1326 conține o prezentare extrem de măgulitoare pe care regele a făcut-o la adresa fidelului său colaborator: *fidei constantias multiplices magistri Pousa antedicti quibus nobis meruit multipliciter complacere et servitia eiusdem meritoria que nobis cum summa devotione et sincero affectu in nostris et regni nostri negociis plurimum opportunis admodum necessariis exhibit et impendit*. Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltára, *Diplomatikai levéltár*, Arkanum Adatbázis Kft., 40485 (în continuare DL).

cetăților Sebeș, Ilidia, *Haram*, *Érsomlyó* și Golubăț. În decurs de patru decenii, magistrul Posa și cei cinci fii ai săi (Ladislau, Ioan, Blasiu, Ștefan și Nicolae) au pus bazele unei adevărate “dinastii” care a deținut funcții și *honores* în mai multe comitate, dominând scena politică bănățeană ca o expresie a modului în care fidelitatea și interesul au funcționat în dublu sens.¹³ Nu este de mirare, așadar, că Posa de Szer a manifestat un interes deosebit pentru încheierea unui sistem de alianțe matrimoniale avantajoase, cu atât mai mult cu cât, având proprietăți în mai toate comitatele bănățene, el a ajuns să se învecineze cu cele mai influente familii din zonă. Din informația documentară păstrată, două căsătorii ne atrag atenția: cea a fiului său, Blasiu, încheiată cu fiica lui Gall de Omor, și cea a unicei sale fiice, Margareta, măritată în familia Lack din neamul Hermann.

Dacă precedentul matrimoniu dintre membri ai familiilor de Omor și Voiteg a părut doar o alianță strategic încheiată mai degrabă din rațiuni politice, căsătoria lui Blasiu de Szer cu Clara de Omor este posibil să se fi fundamentat atât pe interesele celor două familii care se învecinau în zona Detei, cât și pe afinități personale. Vorbim despre doi tineri care, la vremea la care s-a perfectat uniunea lor erau, Blasiu – un tânăr paj regal, iar Clara încă o copilă, căreia logodnicul său îi oferise în mod oficial inelul de logodnă.¹⁴ Cu prilejul logodnei, săvârșite în 1343, înregistrăm un moment care, la o primă vedere, indică armonia în care tânăra familie urma să se constituiască. Cel care a oferit spre căsătorie mâna Clarei a fost fratele ei, Ladislau, căci tatăl lor, Gall de Omor, murise cu puțin timp în urmă. Cu ocazia logodnei, în 4 aprilie 1343¹⁵ magistrul Ladislau a făcut aparent un gest de mare dărnicie, donând tinerilor părți din posesiunile Uivar, Giera, Dolaț, *Chud* și tot satul *Kyseud* din comitatul Timiș, precum și părți din satele *Donath*, *Teleky*, *Medijes*, *Gwngudijghaza* și *Zarnier* împreună cu moșia Gătaia, posesiuni situate între Șemlacu Mare și râul Bârzava în comitatul Caraș¹⁶, achiziționate prin sânguința tatălui lor în anul 1329. De remarcat faptul că Ladislau a oferit surorii sale bunuri achiziționate și nu proprietăți familiale avitice. Singura condiționare părea a fi fost aceea ca în cazul în care cei doi soți nu ar fi avut urmași, toate aceste proprietăți să-i revină lui Ladislau și urmașilor săi. Un document ulterior, datat în 6 octombrie 1347¹⁷, demonstrează

¹³ Ligia Boldea, “O carieră politică în epoca Angevină: Posa de Szer, comite de Caraș,” *Banatica* 24 (2014): 233–261.

¹⁴ Asupra practicilor nuptiale vezi Livia Magina, “*Nuptialia festa agebantur*: invitația de nuntă, sursă primară pentru istoria socială a Transilvaniei princiare,” *Banatica* 28 (2018): 551–552.

¹⁵ Frigyes Pesty, *Oklevelek. Temes vármegye és Temesvárváros történetéhez*, vol. I, Tivadar Ortway, ed. (Pozsony, 1896), 72, nr. 40 (în continuare Pesty, *Oklevelek*).

¹⁶ De remarcat că în unele din aceste sate sunt menționate biserici de piatră, cum ar fi cea cu hramul Sf. Cruci din Uivar, biserica închinată Tuturor Sfinților din Giera sau biserica cu hramul Sf. Iacob din satul *Gwngudijghaza*.

¹⁷ DL 91383.

însă duplicitatea donatorului, căci, după cum s-a plâns Blasiu de Szer în fața Capitlului din Arad, înainte de logodnă Ladislau și-a convins sora copilă să îi cedeze pentru 10 ani dreptul de stăpânire asupra moșiei Gătaia și a jumătate din posesiunea Uivar, ceea ce, de bună credință, Clara a și făcut. Nemulțumit de neonorarea completă a promisiunilor făcute, Blasiu a cerut capitlului să îi interzică lui Ladislau de Omor să ocupe acele posesiuni ca fiind pe nedrept meritate. Greu de crezut că după un asemenea gest buna înțelegere a mai putut dăinui între cele două familii. Din păcate, din căsătoria celor doi a rezultat o singură fiică, Ursula¹⁸, astfel că ramura lui Blasiu de Szer se stinge.

Extrem de relevantă este și vecinătatea dintre proprietățile comitelui Posa de Szer și cele ale puternicei familii Lackfi din neamul Hermann, care s-au intersectat potrivit informațiilor documentare cel puțin în trei puncte din comitatul Arad: pe cursul Mureșului, la sud-est de Arad, unde controlau împreună un vad de trecere între moșiile *Aruky* și *Novak*; la nord de Arad, între *Gelyed* și *Mikelaka*; și în estul comitatului, în apropierea reședinței familiei Lackfi de la Covăsiș. În principiu, relațiile dintre cele două influente familii de demnitari ai regatului s-au dovedit a fi cel puțin bune, de vreme ce magistrul Posa și-a căsătorit unica fiică, Margareta, cu Ladislau (*Lack*) de *Kerekeghaz*, fost comite al secuilor, ai cărui fii (probabil din prima căsătorie) s-au numărat printre baronii regatului.¹⁹ Mariajul, perfectat în jurul anului 1355, a fost aproape cu certitudine un simplu aranjament nupțial convenabil ambelor familii, cei doi soți nemaifiind la prima tinerețe, deși putem bănuși că diferența de vârstă dintre ei a fost totuși destul de mare, mirele fiind mai degrabă apropiat ca vârstă de Posa, tatăl Margaretei.²⁰ Lack a mai avut un prim mariaj, se pare că de lungă durată, de vreme ce din el au rezultat nu mai puțin de 8 fii, în timp ce Margareta mai fusese și ea căsătorită cu un Szántai Pető.²¹ Din câte se pare, mariajul a fost menit să îi asigure lui Lack o bătrânețe liniștită, în timp ce Margareta și-a găsit protecție într-o familie extrem de bine poziționată la curtea regală. Ea nu s-a mulțumit însă doar cu atât și a decis să își consolideze averea personală începând să cumpere moșii în vecinătatea noului său cămin folosind banii proveniți *de rebus suis paraffernalibus et scrinalibus, secum de domo patris sui apportatis solvisse*

¹⁸ DL 91748.

¹⁹ Ștefan și Andrei au fost voievozi ai Transilvaniei, Dionisie a fost arhiepiscop de Kalocsa, Nicolae a ocupat demnitatea de comite de Zemplén, iar Paul pe cea de comite de Bereg. Lendvai Miklós, *Temes vármegye nemes családjai*, I (Budapest, 1896), 65–66; Samu Borovski, *Csanád vármegye története 17-ig*, II (Budapest, 1897), 570–571.

²⁰ De altfel, primul său născut, Ștefan, este semnalat pentru prima dată documentar în anul 1326, ceea ce ne face să bănuim că la acea dată Lack avea în jur de 20 de ani. Vezi Pál Engel, *Középkori Magyar Genealógia*, variantă pe CD, sv. Lackfi (în continuare Engel, *Genealógia*).

²¹ Engel, *Genealógia*, sv. Bár-Kalán nem 1. Szeri ág 2. Tábla: Pósa fi (szeri, szödi).

eisdem. Astfel, la sfârșitul anului 1355 a achiziționat de la nobila Lucia, fica magistrului Albert de *Zuha* din comitatul Borșod, moșia *Ozelew* de pe malul Mureșului, din comitatul Cenad (unde exista și o biserică de piatră ridicată în cinstea Sf. Petru) în schimbul a 100 de mărci în dinari dubli.²² Un an mai târziu, încurajată de fiii săi vitregi, printre care s-a numărat și Andrei Lackfi, nimeni altul decât voievodul Transilvaniei, ea continuă să achiziționeze bunuri imobiliare în proximitatea domeniului familiei Lackfi, cheltuind 200 de mărci din banii proprii pentru moșiile *Zeleus* și *Zenthmiklos*, tranzacție finalizată în anul 1358.²³ Importantă pentru dinamica relațiilor familiale este informația potrivit căreia fiii săi vitregi nu numai că și-au dat acordul (“din bunăvoință și îndelungă chibzuire”) pentru cumpărarea acestor proprietăți, dar s-au și angajat să le protejeze pe viitor față de oricare dintre rudele lor. Atrage atenția această implicare a fiilor vitregi, deși tatăl lor mai trăia la acea vreme, dar probabil că era prea bătrân să se mai ocupe de administrarea moșiilor familiale. Pe de altă parte, această bunăvoință poate că a camuflat și o intenție ocultată a neamului Lackfi de a dobândi noi proprietăți prin intermediul noii intrate în familie, căci fără urmași, cui ar fi putut lăsa Margareta bunurile personale dacă nu descendenților ultimului său soț.

Poate cea mai cunoscută familie nobiliară a Banatului medieval, care a deținut, la rândul ei, domenii în mai multe comitate bănățene, a fost familia Himfi de Remete-Ersig, originară din comitatul Veszprém, ai cărui membri au făcut cariere strălucite în vremea lui Ludovic I. Nu este de mirare că ei s-au integrat structurilor de putere ale zonei și prin mariaje care au urmărit să strângă legăturile cu familiile nobile învecinate, să creeze o adevărată rețea de putere sau să aplaneze conflicte de vecinătate inerente în mediile proprietarilor de domenii. Cele mai cunoscute uniuni matrimoniale încheiate de Himfiști au fost cele cu familiile Dancs de Macedonia, Pósaft de Szer, Chep de Gherteniș și Dánfi de Duboz, cu care s-au învecinat în diferite puncte din comitatele Timiș și Caraș. Ele pot fi abordate în măsura în care informația păstrată ne-o permite.

Bunăoară, la sfârșitul secolului al XIV-lea s-a realizat o interesantă și profitabilă “căsătorie geamănă” între familiile Himfi și Dancs de Macedonia, prin

²² *Documenta Romaniae Historica*, C, Transilvania, vol. X, Sabin Belu, Ioan Dani, Aurel Răduțiu, Viorica Pervain, Konrad G. Gündisch, eds. (București, 1977), 389, nr. 362 (în continuare DRH-C).

²³ 12 mai 1356: DRH-C, vol. XI, Sabin Belu, Ioan Dani, Aurel Răduțiu, Viorica Pervain, Konrad G. Gündisch, eds. (București, 1981), 20, nr. 19; 8 și 15 septembrie 1358: DRH-C, XI, 321, 323, nr. 312, 313. Valoarea reală a acestor moșii a fost de 800 de florini aur, paritatea la care s-a realizat tranzacția fiind de 1 marcă = 4 florini aur. Trebuie menționat și faptul că una dintre cele două proprietăți – *Zenthmiklos* – era pustie, deși pe ea fusese ridicată o biserică de piatră dedicată Sf. Nicolae.

care Ștefan Himfi de Remete s-a căsătorit cu Caterina Dancs de Macedonia cam în aceeași perioadă în care verișoara sa după tată, Caterina Himfi, s-a căsătorit cu Andrei Dancs de Macedonia, verișorul după tată al Caterinei Dancs.²⁴ A fost o uniune de putere și avere între cele două familii, care s-a fundamentat și pe faptul că cei doi nobili care s-au înrudit erau cavaleri ai regelui, binecunoscuți în cercurile militare ale curții regale. Pe de-o parte, Ștefan Himfi, fiul lui Petru Himfi și nepot al banului Benedict Himfi (unul din potențații epocii lui Ludovic I în părțile de sud ale regatului maghiar), a fost un nobil războinic, *familiaris* al unor potențați ai vremii, de la voievozii Nicolae Marcali și Nicolae Csáki, la despotul Ștefan Lazarević. A participat la bătălia de la Nicopole din 1396, dar în perioada revoltei baronilor el a avut nefericita inspirație de a se alătura cuplului de voievozi ai Transilvaniei, Marcali și Csáki, liderii rebelilor din părțile răsăritene ale regatului, faptă care aproape că i-a distrus cariera și familia dacă nu ar fi fost iertat în cele din urmă de rege grație intervenției rudelor sale prin alianță din familia Dancs de Macedonia.²⁵ Soția sa, Caterina Dancs, a provenit și ea dintr-o înstărită familie nobiliară a comitatului Timiș, al cărui tată, Petru Dancs de Macedonia, a fost cavaler al Curții regale în perioada 1357–1378.²⁶ Istoricul Cosmin Popa-Gorjanu opinează că, datorită faptului că atât Petru Himfi, cât și Petru Dancs au avut același statut și rang la curtea regală, ei ar fi putut să planifice încă de timpuriu această uniune a copiilor lor²⁷, ceea ce ni se pare perfect plauzibil, cu atât mai mult cu cât domeniile lor se aflau în proximitate, în zona de întretăiere a comitatelor Timiș și Caraș. Este impropriu să încercăm să definim natura sentimentelor celor doi protagoniști ai mariajului aflat în discuție. Incontestabil însă, acesta a fost extrem de prolific, din el rezultând cinci fii (Emeric, Petru, Frank, Ladislau și Nicolae) și două fiice (Margareta și Dorothea), ce au asigurat perpetuarea ramurii Himfi de Remete pentru încă mai bine de jumătate de secol. Mariajul celor doi probabil că a fost de multe ori încercat de deseplecări la război ale lui Ștefan Himfi, de conflictul acut cu vecinii lor din familia Chep de Ghertenis, ce s-a întins pe mai bine de 20 de ani, sau chiar de o imprevizibilă și de nedorit excomunicare la care familia a fost supusă după ce bărbații familiei ar fi insultat și încarcerat membri ai clerului

²⁴ Vezi tabele genealogice din lucrarea lui Engel, *Genealógia*, sv. Macedóniai și Him rokon-sága 2. tábla: Himfi; Ligia Boldea, "Un secol din evoluția unui domeniu feudal al Banatului de câmpie: domeniul familiei nobile Danciu de Macedonia," *Analele Banatului*, Serie Nouă, Arheologie-Istorie XVIII (2010): 126.

²⁵ Pesty, *Oklevelek*, 331, nr. 200; Cosmin Popa-Gorjanu, *Medieval nobility in Central Europe. The Himfi Family* (Cluj-Napoca: Mega, 2019), 104–109.

²⁶ Pál Engel, *Magyarország világi archontológiája 1301–1457*, vol. I-II (Budapest, 1996) (varianta digitală).

²⁷ Popa-Gorjanu, *Medieval nobility*, 104.

din dioceza Chery²⁸, deși se pare că în anii anteriori Caterina s-ar fi plâns într-o scrisoare episcopului de Cenad de faptul că arhidiaconul de Chery i-ar fi abuzat capelanul de pe domeniu (probabil Remete, unde familia rezida) și ar fi încercat să îl îndeparteze.²⁹

De cealaltă parte, Andrei Dancs de Macedonia a fost și el curtean regal (*aulicus*), un personaj poate mai puțin războinic, dar mai instruit, de vreme ce îl regăsim în mai multe rânduri reprezentându-și familia în procese care au ajuns până în instanțele centrale ale țării. Căsătoria sa cu Caterina Himfi, fiică a unui vicecomite de Caraș (Nicolae Himfi) și nepoată a puternicului ban Benedict Himfi, cu siguranță că i-a consolidat poziția în cadrul familiei sale și l-a introdus în sânul celei mai influente familii a ținutului, cu atât mai mult cu cât ea a fost binecuvântată cu doi fii, Ioan și Nicolae.³⁰ În pofida bunelor perspective, primii ani ai mariajului au fost marcați însă de o serie de procese cu noile sale rubedenii, pornite de la obișnuitele probleme legate de moștenire. Disputele au fost însă atât de aprinse încât s-a ajuns destul de repede în fața instanțelor centrale ale regatului. În cadrul acestora, Andrei Dancs a fost în permanență procuratorul soacrei sale, Elena Himfi, și al soției Caterina, compărând în fața instanțelor locale comitatense și capitulare, dar și a celor centrale de la Visegrád și Buda. Un prim proces debutează în vara anului 1387³¹, când Sigismund de Luxemburg a cerut Capitlului din Cenad să soluționeze problema intervenită între ramura masculină a familiei, reprezentată de nepoții lui Benedict Himfi, și cea feminină, care le-a cuprins pe Elena (văduva lui Nicolae Himfi) și pe fiicele sale, Caterina și Margareta. Din conținutul actelor procesuale se poate presupune că în cadrul partajării numeroaselor posesiuni, urmașii pe linie masculină ai familiei au încercat să eludeze drepturile femeilor, care și le solicită în instanță. Regele a recomandat forului de judecată să respecte atât dreptul de stăpânire al moștenitorilor, cât și solicitările îndreptățite ale petentelor, iar dacă va exista o împotrivire, ea să fie soluționată în fața scaunului de judecată regal. Din păcate, în perioada care a urmat lucrurile degenerază, căci, nereșemnate cu pierderea unei bune părți din averea soțului și tatălului lor, femeile au continuat să strângă censul de la iobagii de pe fostele posesiuni ale lui Nicolae, precum și să folosească în mod necuvenit uzufructul acestor moșii.³² După mai multe tergiversări, în aprilie 1390 sedria comitatului Timiș pune în aplicare sentința regală prin care se delimitează părțile de moștenire, astfel încât $\frac{3}{4}$ din moșiile familiale urmau să fie împărțite în mod egal între nepoții lui Benedict Himfi și

²⁸ Pesty, *Oklevelek*, 556, nr. 358.

²⁹ Popa-Gorjanu, *Medieval nobility*, 156.

³⁰ Vezi nota 23.

³¹ Pesty, *Oklevelek*, 145, nr. 96.

³² Pesty, *Krassó*, III, 170, nr. 113; Pesty, *Oklevelek*, 155, nr. 101; Pesty, *Krassó*, III, 184, nr. 123.

Ștefan Himfi de Remete, în timp ce a patra parte a acestor moșii urma să revină fiicei nemăritate a lui Nicolae Himfi ca sfert filial, până la măritișul acesteia. În același timp, văduva Elena urma să primească 25 de mărci în contul dotei și al darurilor de nuntă.

Un al doilea proces în care Andrei Dancs de Macedonia și-a reprezentat soția și soacra s-a judecat în fața scaunului palatinal timp de mai mulți ani, începând cu septembrie 1387³³, și a avut ca obiect o serie de acte familiale de proprietate care ar fi ajuns în mâinile ramurii feminine a familiei. Pe fondul procesului de partajare a averii familiale s-a ridicat problema actelor de proprietate, ajunse în decursul timpului la Nicolae și Petru Himfi. Cum urmașii lor nu au cedat aceste acte către moștenitorii de drept, litigiul nu a putut fi rezolvat decât printr-un nou proces. Au urmat cercetări la fața locului, efectuate în decursul anilor de capitlurile din Cenad, Veszprém și Arad, precum și o serie de înfățișări în instanță. O rezolvare parțială s-a reușit în august 1391³⁴, când s-a ajuns la o înțelegere între Ștefan de Remete și Andrei Dancs, reprezentantul văduvei lui Nicolae Himfi, conform căreia văduva îi predă lui Ștefan actele de proprietate asupra moșiilor Secaş (*Schekas*), Woya, *Keuhesd*, Gherman (*Ermen*), *Acastho* și *Bastiuise* din comitatul Caraș în schimbul moșiei *Moyafalva* și a unei mori care urmau să se constituie în $\frac{1}{4}$ parte din stăpânirile deținute anterior de Nicolae Himfi. În fapt, în anii următori asistăm la noi amănări ale procesului început în 1387, cauzate de participarea lui Ștefan de Remete la campaniile militare inițiate de regalitate.³⁵

Din păcate, în loc să strângă și să netezească legăturile interfamiliale, această înrudire a generat în anii următori o serie de dispute patrimoniale, care au culminat cu un episod extrem de virulent, derulat în anii 1433–1435,³⁶ când asistăm la un șir de acțiuni judiciare ce au atras după sine chiar pronunțarea interdictului ecleziastic. Pe de-o parte, fiii lui Ștefan de Remete și ai Caterinei Dancs au încercat să recupereze dota și darurile de nuntă ale răposatei lor mătuși, Caterina Himfi, căsătorită cu Andrei Dancs, judecându-se cu reprezentanții intereselor familiei din Macedonia. Pe de-altă parte, aceiași descendenți ai familiei Himfi s-au judecat cu bărbatul ales Nicolae de Macedonia și cu fiul acestuia, în dispută fiind, după câte se poate presupune (pentru că documentele nu specifică în acest caz) dota și darurile de nuntă ale mamei lor, Caterina Dancs.³⁷ Semnificativă, pentru virulența cu care părțile și-au apărat interesele, este sentința dată de instanța ecleziastică a arhidiaconatului de Timiș, prin per-

³³ Pesty, *Krassó*, III, 171, nr. 114.

³⁴ Pesty, *Krassó*, III, 217, nr. 134.

³⁵ Fekete, *Temesi bánság*, 1409.

³⁶ Boldea, "Un secol din evoluția unui domeniu," 128.

³⁷ Adrian Magina, "Albertus Archidiaconus Themesiensis. Între cele temporale și cele

soana arhidiaconului Albertus, care impune interdictul ecleziastic asupra lui Nicolae Dancs și a iobagilor săi până când părțile se vor reconcilia.

Demne de remarcat sunt și alianțele matrimoniale dintre familiile Himfi de Remete și Pósaft de Szer, două nuclee familiale care au dominat comitatele bănățene în vremea Angevinilor, dar care încep să înregistreze un ușor dar constant declin începând cu domnia lui Sigismund de Luxemburg, când unele dintre ramurile lor se vor întoarce în comitatele de baștină, respectiv Veszprém și Csongrád. La finele secolului al XIV-lea este consemnat, bunăoară, mariajul dintre Apollonia Himfi și Petru Posáft de Szer. Este foarte posibil ca această căsătorie să fi fost intermediată de fratele Apolloniei, nimeni altul decât Ștefan Himfi de Remete, personaj asupra căruia ne-am oprit în rândurile anterioare. În lipsa tatălui lor care decedase cu mai bine de zece ani în urmă, Ștefan a fost cel care s-a îngrijit de viitorul surorii sale și de înzestrarea sa. Doar că, prins într-un șir nesfârșit de procese de moștenire cu celelalte ramuri ale familiei Himfi, se pare că el a încercat să își înzestreze sora cu o moșie ce aparținea domeniului familial avitic, astfel că în 1390³⁸ mătușa sa, văduva lui Benedict Himfi, se prezintă în fața judeului Curiei regale, Emeric Bebek, în numele nepoților ei, pentru a protesta și a cere să i se interzică lui Ștefan să doneze moșia Șoșdea viitorului soț al surorii sale, Petru de Szer. Acesta din urmă, nepot al celebrului comite de Caraș, Posa de Szer, a reușit să își croiască o carieră onorabilă ca *aulicus*, în 1406 fiind consemnat în calitate de castelan de Șoimoș.³⁹ Spre deosebire de cumnatul său, Ștefan Himfi, Petru Posáft nu s-a alăturat partidei baroniale în anul 1403, rămânând fidel regelui pentru ca mai apoi să se numere printre familiarii comitelui Pipo de Ozora și ai despotului Ștefan Lazarević.⁴⁰ Din păcate, din această căsătorie nu au rezultat moștenitori, astfel că ramura lui Petru Posáft se stinge.

Tot cam în aceeași perioadă, nepotul Apolloniei, Him (Nabor) de Ersig a luat-o de soție pe Margareta Posáft, fiica lui Ștefan Posáft, comite de Csongrad și frate al lui Petru Posáft de Szer. Deși a aparținut ramurii coborâtoare din banul Benedict Himfi, care în ultimii ani ai secolului XIV a început să se retragă pe domeniul *Debrenthe* din comitatul Veszprém, Him a continuat totuși să fie prezent pe proprietățile din Banat ale familiei, intrând în repetate rânduri în

spirituale,” *Analele Banatului*, Serie Nouă, Arheologie-Istorie XVI (2008): 158,165,167, doc. II, XIV, XVI.

³⁸ Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltára, P 1732, *Miscellanea Heimiana*, 75, a cărei copie se află în manuscrisul lui Antal Fekete Nagy, *A Temesi bánság oklevéltára*.

³⁹ Elemer Mályusz, *Zsigmondkori Oklevéltár*, vol. II (Budapest, 1956), 607, nr. 4874.

⁴⁰ Szaszkó Elek, *A Szeri Pósaft család. Egy alföldi előkelő család története a 14–15. században*, Teză de doctorat, Pázmány Péter Katolikus Egyetem, Budapest (2014), 45. Disponibilă în variantă electronică pe: www.academia.edu/7209933/A_Szeri_Posaft_csalad_PhD_dissertacio_The_Szeri_Posaft_family_PhD_dissertation

conflict patrimonial cu unchiul său, Ștefan Himfi de Remete. S-a numărat și el printre familiarii lui Pipo de Ozora, dar moare destul de tânăr, lăsând-o văduvă pe Margareta, nu însă înainte de a-i lăsa prin testament o serie de bunuri, pe care Margareta le va primi de la cumnatul ei, Benedict Himfi, în 1410.⁴¹ Neavând copii, Margareta s-a întors în cele din urmă în sânul familiei sale.⁴²

Mult mai bine documentat este matrimoniul dintre Emeric Himfi și Ana Chep de Gherteniș, un cuplu constituit în jurul anului 1420 din doi tineri proveniți din cadrul a două familii nobile care și-au avut reședințele învecinate în comitatul Caraș, despărțite doar de cursul destul de modest al râului Bârzava.⁴³ Emeric s-a născut probabil în ultimul deceniu al secolului al XIV-lea ca fiu al lui Ștefan Himfi de Remete și al Caterinei Dancs de Macedonia, unul din cuplurile nobiliare prezentate în paginile anterioare. Este important de precizat faptul că Ștefan Himfi, ca stăpân de necontestat al domeniului Remete, a fost un aprig rival al lui Iacob Chep de Gherteniș, tatăl Anei, cu care s-a războit (uneori la propriu) pentru nenumărate pricini ce au decurs din vecinătatea lor complicată. Este un aspect care a marcat istoria celor două familii timp de mai bine de două decenii la cumpăna veacurilor XIV-XV. Demn urmaș al tatălui său, Emeric îmbrățișează și el cariera armelor, anul 1427 regăsindu-l în serviciul regelui ca *familiaris aule regie*⁴⁴, pentru ca în 1428 să se alătore oștilor regale care l-au însoțit pe rege în campania purtată pe linia Dunării, încheiată din păcate cu înfrângerea de la Golubăț. În anul următor, Emeric a devenit *familiaris* în serviciul lui Matkó și Frank Tallóci, pentru ca din ianuarie 1431 și până în ianuarie 1432⁴⁵ el să dețină funcția de vicecomite de Cuvin alături de frații săi. De cealaltă parte, Ana a fost unica fiică a cuplului Iacob și Caterina Chep de Gherteniș, născută în jurul anului 1400, când am apreciat că s-a perfectat mariajul părinților săi. Ca fiică și soție a unui nobil războinic aflat în serviciul regelui, a cunoscut de mică impactul pe care deseplecări la război ale bărbaților l-a avut asupra femeilor rămase să se ocupe de administrarea domeniului și a tuturor bunurilor familiale. Este dificil de spus dacă această căsătorie a fost una aranjată, cu scopul de a stinge conflictul acut dintre cele două familii, sau s-a fundamentat pe sentimente reale. În fapt, bănuim că cei doi tineri s-au

⁴¹ DL 43046. A fost vorba despre 20 de stupi de albine, 18 porci, o tunică și o diademă aurită.

⁴² Popa-Gorjanu, *Medieval nobility*, 119.

⁴³ Asupra tuturor detaliilor furnizate de informația documentară vezi Ligia Boldea "Două destine feminine din Banatul medieval: Caterina și Ana Chep de Gherteniș (1400–1450)," *Banatica* 32 (2022): 35–48.

⁴⁴ Popa-Gorjanu, *Medieval nobility*, 121.

⁴⁵ Frigyes Pesty, *Diplome privind istoria comitatului Timiș și a orașului Timișoara/ Oklevelek. Temesvármegye és Temesvár város történetéhez*, vol. II (1430–1470), Livia Magina, Adrian Magina, eds. (Cluj-Napoca: Mega, 2014), 244, nr. 211 (în continuare Pesty, *Diplome*).

cunoscut încă din copilărie, crescând pe domeniile învecinate de la Remete și Ghertenis, situate la o mică distanță unul de altul. Indiferent de împrejurările care au dus la această căsătorie, mariajul lor de circa 12 ani, care a dus la nașterea a doi fii – George și Ioan⁴⁶, ne sugerează, dacă nu afectiune, cel puțin un devotament fundamental pe o comunitate de interese și avere. De altfel, îi vom regăsi în repetate rânduri compărând împreună într-o serie de acțiuni litigioase împotriva familiei Anei, care se pare că nu a onorat până la capăt drepturile de moștenire cuvenite acesteia. De asemenea, se poate presupune că Emeric a devenit vicecomite de Cuvin în 1431 după ce soția sa a intervenit pe lângă o rudă sau prieten ridicat în rang la Curtea regală, pe care îl roagă să pună o vorbă bună pentru soțul ei când va găsi de cuviință.⁴⁷ Din păcate, la începutul anului 1432 Emeric moare în împrejurări care nu ne sunt cunoscute și Ana își va trăi văduvia alături de cei doi fii și de mama sa, văduvă la rândul ei.

Ar mai fi de amintit și mariajul dintre Frank Himfi (alt fiu al lui Ștefan de Remete) și Ursula Dánfi, nepoata lui Dan de Duboz, familie nobilă română cu proprietăți în comitatul Timiș, în apropiere de domeniile Himfiștilor. A fost, de asemenea, o uniune care a ținut menținerea unui anume statut social, căci Frank a fost consemnat în anii 1437–1438 atât ca vicecomite de Caraș⁴⁸, cât și ca *miles aule regie*.⁴⁹ De cealaltă parte, Ursula pare să se fi bucurat de sprijinul și afectiunea familiei sale, fiind înzestrată de fratele său, Ladislau de Duboz, cu părți din moșia *Sooth* din comitatul Cenad *quia nos considerantes tum consanguineitatis, affinitatem tum etiam nobis semper et in omnibus tamquam soror suus ubique complacere et consensu nostri et etiam filiorum nostrorum*.⁵⁰

Cele câteva exemple prezentate în materialul de față sunt departe de a ilustra pe deplin natura și ambientul căsătoriilor din mediul nobiliar al comitatelor bănățene din perioada medievală. Informația inegală, sumară în cele mai multe cazuri, ne împiedică să tratăm în mod exhaustiv o asemenea temă. Cu toate acestea, câteva concluzii pot fi antamate: în primul rând, după cum se poate constata, aceste matrimonii s-au încheiat între familii aflate pe același palier social al societății vremii în care au trăit, uneori asistând la înrudiri repetate între membri acelorași familii, potențate tocmai de existența unei înrudiri anterioare. Apoi, motivația care a stat la baza acestor căsătorii pare a fi mai degrabă determinată de existența unor adevărate strategii matrimoniale menite să crezeze, consolideze și perpetueze o comunitate de putere și avere care să asigure structurilor familiale nobiliare securitate și permanență. Faptul că aceste câteva

⁴⁶ Pesty, *Krassó*, III, 347, nr. 249.

⁴⁷ Pesty, *Oklevelek*, 624, nr. 411.

⁴⁸ Pesty, *Krassó*, III, 361–365, nr. .

⁴⁹ Popa-Gorjanu, *Medieval nobility*, 122.

⁵⁰ Pesty, *Diplome*, 50, nr. 27.

mari nuclee familiale și-au avut domeniile răspândite în mai multe comitate ale Banatului medieval a facilitat înrudirea lor prin intermediul tinerelor generații, deși nici căsătoriile tomnatice nu au fost excluse, dacă ele s-au subsumat intereselor familiale. După cum am mai afirmat și rândurile anterioare, într-o societate cu o mobilitate redusă de deplasare pe spații mai extinse, căsătoriile s-au realizat cel mai adesea în vecinătate, fie pentru a pecetlui bune relații de vecinătate, fie pentru a aplană ani de conflicte interdomeniiale. Restul a depins de natura umană și de complexitatea raporturilor interumane, dar aceste aspecte scapă de regulă informației documentare, atât de aleatorie și inconsistentă pentru secolele luate în discuție.

DOMENIAL NEIGHBOURSHIP: MARRIAGE IN THE NOBILIARY ENVIRONMENT IN THE MEDIEVAL BANAT (1300–1450)

Abstract

Marriage was in the nobiliary environment a familial question they usually didn't dwell at random upon. Seen as a regulation and formalizing of a certain social status, the institution of marriage was submitted, due to its role and position, to severe rituals and interdictions. To create new alliances, to consolidate the old ones or to set political relations through the means of matrimonial strategies and women operated as a capital obligation for the head of any nobiliary family. After all, joining in marriage was taken along the way for a contract with obligations and rights involving both the couple and the members of the widened family. On the other hand, from a spiritual point of view, matrimony was defined by ecclesiastic statements, as a sacral mystery with moral and religious implications, an unbreakable relation between a man and a woman. A model of the Christian marriage was after conceptualized, placed exclusively under the control of the ecclesiastic authorities, not under that of the secular ones. First of all, nobiliary domential neighborhood created opportunities to matrimonial alliances in order to sanction, consolidate, and secure certain agreements in the case of neighboring noble families. In fact, given the low mobility at that time, marriages were set most frequently in proximity and reflected the nature of some relations of neighborliness.